

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Руслан Асенов Попстефанов, дм,

**Началник клиника „Ортопедия и травматология“ на МБАЛ „Св. Анна“
- Варна**

Относно: Дисертационен труд за присъждане на НС "доктор на науките"
на **доц. д-р Димитър Иванов Райков, д.м.**, Ръководител катедра
„Ортопедия и травматология“ на Медицински университет - Варна

Със заповед № Р-109-131/26.04.2017 г. на Ректора на МУ – Варна съм определен за член на научното жури и въз основа на решенията от първото му заседание от 04.05.2017 г. съм определен да представя становище относно дисертационния труд на **доц. д-р Димитър Иванов Райков, дм** на тема **„Консервативно лечение на идиопатичното еквinovарусно ходило. Методът на Понсети – утвърден стандарт“** за присъждане на научната степен "Доктор на науките".

1. Оценка на актуалността на темата.

Темата на научния труд е дисертабилна и актуална и представлява интерес както за специалистите ортопеди-травматолози, така и за всички медицински специалисти, ангажирани при диагностиката и лечението на този, за съжаление, не толкова рядко срещан тежък, вроден деформитет на детското ходило. Историческият преглед на проблема информира за над столетие търсене на терапевтично решение и за персистиращи проблеми, неудачи и контроверзия на препоръчаните лечебни методики. Представеният в дисертационния труд впечатляващ литературният обзор от 132 заглавия също доказва значимостта на избраната тема на дисертацията не само в национален, но и в международен мащаб.

2. Оценка на резултатите.

Клиничните резултати са пряко следствие от повече от петнадесетгодишен опит на автора от лечението на **165 собствени случаи (228 стъпала)**, лекувани и наблюдавани продължително, проследени

прецизно и по разнообразни критерии и системи за оценка. Постигнатите при анализа анатомични и функционални резултати са впечатляващи и доказват надеждността на прилаганата и препоръчвана от автора терапевтична методика за лечение на еквиноварусното детско ходило.

Прилагането на терапевтичната концепция на Понсети е аргументирано въз основа на задълбочено разбиране на патоанатомичната ситуация и еволюцията на еквиноварусното ходило. Задълбоченото проучване и разбиране на проблема логично води до постигнатите от автора отлични терапевтични резултати. Детайлното и перфектно документиране на етапите на терапевтичната методика придава на научния труд достойнствата на едно полезно практическо ръководство. Важно е да се подчертае, че сравнително изследване на клинични резултати при лечение на този тип патология по метода на Понсети се публикува за първи път в България.

При клиничното проследяване на пациентите авторът прилага множество съвременни клинични и апаратни тестове, с което постига убедителност и точност при анализа и сериозна аргументация при изводите. Процесът на лечение на еквиноварусното ходило изисква и своевременно регистриране на резистентните клинични случаи, както и на рецидивите на деформацията с оглед прецизиране на вида и времето за добавяне на адекватна оперативна намеса. Авторът е постигнал това, с което терапевтичният алгоритъм, който той препоръчва, получава пълнота и надеждност. Особено полезен е анализът на възможните както и на собствените грешки и неудачи при лечението (макар и пренебрежимо малко на брой – 7 от общо 228 ходила). Така групиранияте данни от проучването са обработени статистически, надеждни са и терапевтичните алгоритми аргументирано могат да се прилагат в клиничната практика от ортопедите-травматолози.

Въпреки това в изложението е подчертана възможността за грешка или неуспех при прилагане на терапевтичната методика на Понсети, което показва, че „кривата на обучение“ по тази методика е относително продължителна.

Авторът периодично е презентирал собствените си проучвания в 10 научни съобщения по темата.

3. Оценка на приносите.

Искам да подчертая, че за мен беше удоволствие да рецензирам дисертационния труд, който категорично постига формулираната от автора научна цел и освен това е написан на добър език, стилово и редакционно добре оформен и илюстриран.

Приносите на дисертанта са в **анализа на адекватното терапевтично поведение** при лечението на вроденото еквиноварусно ходило. На базата на значителен терапевтичен опит са **изведени и усъвършенствани практически правила за минимизиране на риска от ятрогенни усложнения при неоперативните и оперативните процедури при лечението.** Практическите препоръки, подкрепени категорично от постигнатите отлични терапевтични успехи (в 95% от случаите) аргументират основателното твърдение на автора, че методът на Понсети, при прецизно и внимателно прилагане, е надежден терапевтичен алгоритъм за съвременно лечение на вроденото еквиноварусно ходило и наистина може да се възприема като вече „утвърден стандарт“, както го нарича авторът. Научните твърдения и изводи за резултат от **пионерно системно и продължително прилагане на този терапевтичен метод в България**, което оценявам като съществен принос на дисертацията.

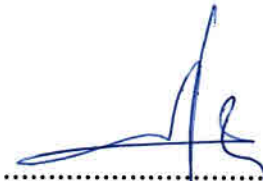
4. Критични забележки.

Към дисертационния труд не мога да направя съществени критични забележки, както по отношение на актуалността на темата, така и по отношение на структурата и съдържанието на разработката.

5. Заключение.

В качеството си на член на научното жури, като имам в предвид актуалността на темата, значимостта на направените изводи и техния принос за научната и клинична практика, еднозначно декларирам, че **на доц. д-р Димитър Иванов Райков трябва да бъде присъдена научната степен “доктор на науките” по специалност „Ортопедия и травматология“ за дисертационния труд на тема “Консервативно лечение на идиопатичното еквиноварусно ходило. Методът на Понсети – утвърден стандарт”** и съм убеден, че членовете на научното жури също ще подкрепят положителния ми вот.

18.05.2017 г.
Гр. Варна

.....
/доц. Р. Попстефанов, дм/